

2.

ARCHA
∇ H J ∅ ∇

**Petr
Borkovec**

Chůje

V září 2020 bylo v Luhačovicích pěkně. Dlouhé dny, odpoledne ještě horko a já dostal pracovnu tak zámeckou a rozlehlou, že jsem si připadal jak správce zámeckých lesů, zámecký hajný, nadlesní, fořt... Něco podobného. Na široký skleněný stůl jsem postavil vypané kachny a jako na zavalanou se občas otevřely vedlejší dveře, z nichž vyběhl německý křepelák a olízl mě pod stolem. Byl jsem celý ten měsíc lesním správcem! Modlil jsem se v zámecké kapli (pořád sám), myslel na konec léta a svou samotu, cítil erb a sepisoval stromy.

V Luhačovicích – o nichž mi kamarád, místní rodák, řekl, že jsou jako městečko Twin Peaks, ale bez tajemství – jsem si našel dvě oblíbená místa.

Jednu zahradu hned u nádraží, na břehu Štávnice. Jako by mi tu ubohou zelenou mezeru s plaňkami, s dolíky v trávě pod zanedbanou jabloní a se dvěma světlehnědými slepicemi se žlutýma nohama u zrezlé plechovky se zrním, někdo mrsknul mezi oči hned po příjezdu. Ztratil jsem se v ní. Zabloudil jsem v městečku jménem Luhačovice hned na začátku! Ta zahrada mi připomněla obyčejné, upatlané, spíš špatně vedené zahrady mého dětství ve středních Čechách. Chodil jsem tam každý den.

V zámeckém parku dohromady nebylo nic k vidění – jen rozbitá kašna, z poloviny uražená. Půlkašna v zarostlé kamenné nádržce. U ní jsem pořád vysedával a rád jsem se do ní díval. Nevím proč – asi povzbuzovala obrazotvornost; do druhé půlky se dalo nacpat skoro cokoli. A taky ta zašlá sláva – pro konec sezony v lázeňském městě je ulomená kašna fajn. A ještě: se-

dět v městečku narvaném prameny u suchého neúplného zdroje taky není k zahazení.

Když jsme u minerálních pramenů – jen jednou za celý měsíc jsem se vydal do krásného pavilonu Vincentka pro Vincentku. Uvnitř stál zástup, protože minerálka tekla toho dne špatně, jen tak divně bublala a chlístala z kohoutků a chvílemi proud ustával úplně. Paní, co vodu obsluhovala, byla na nervy. Koupil jsem si v automatu za deset korun malý kelímek a postavil se do fronty. Vtom přišla na řadu dáma ve sportovním, která mezi kohoutek a spodek mělkého umyvadla vsunula plastovou lahev od Dobré vody a čekala. Vzápětí se ukázalo několik neblahých skutečností. Že Vincentka do petky skoro neteče. Že tak velká petka není povolena. Že nepovolená lahev je zapříčena a nedá se vytáhnout zpět. Obsluhující paní ztratila nervy, rozkřikla se na dámu, teatrálně ohlásila, že zastavuje přívod zdravé vody do pavilonu, někam sáhla a zastavila ho. A odešla. Zástup – v tu chvíli už opravdu mocný – velmi zpozorněl. Dáma ve sportovním se snažila vyprostit osudovou petku, ale potom v marné práci ustala, obrátila se k nehybnému, napjatému zástupu a řekla:

„Našel by se tady prosím někdo, kdo by mi pomohl – například nějaký muž?“

Bylo nás asi osm – všichni jsme zahanbeně vystoupili z řady a všichni položili ruku na zapasovanou lahev, která povolila.

A pak jsme se mlčky, se sklopenýma očima zařadili zpátky do fronty.

Dáma ve sportovním vsunula prázdnou Dobrou vodu do batohu a vzdalovala se. Zástup už zapomínal, šuměl a sháněl se po obsluze. Ale ona ještě čas zastavila. Když byla u vstupních dveří, obrátila se a zahřměla do sálu:

„S mužským je ámen! To je horší než celá ta posraná korona!“

Minerálku jsem neochutnal. Kelímek jsem si odnesl k půlkašně a využil ho ten večer jako popelník. Když jsem ho vysypával, byl skoro plný.

Do tohoto sešitu jsem vybral tři prozaické texty, které jsem v Luhačovicích napsal nebo dopsal. Děkuju!

PB, leden 2021

Ráno u řeky

Dny jsou tak krátké, že se mi při pomyslení na ně zvedá žaludek. Včera – abych ubohý příděl denního světla nějak zvětšil a aby mi nebylo špatně – jsem vstal ve čtyři a šel k řece. Když jsem dorazil, pořád ještě byla tma, kterou se proplétaly mlhovky rybářských aut. Řidiči v maskáčích, s kufry narvanými pruty a rybími signalizacemi za sto tisíc, pátrali po nejlepších místech, pořvávali na sebe, couvali na všechny strany a snažili se zaparkovat tak blízko vodě, že to vypadalo, jako by s veškerým náčiním, autem i životem chtěli skoncovat na dně Berounky. Jiní už v kempových židlích popíjeli kafe a ulevovali si do řeky, v níž měli nahozeno.

Chtěl jsem si sednout na břeh tak, abych byl sám a viděl na řeku, ale rybáři ucпали všechny vstupy rozsvícenými auty s otevřenými kufry. Nemohl jsem najít jediné volné místo. Vlastně jsem se k vodě vůbec nepřiblížoval; všechno bylo jasné a nepřijemné už zdálky. Šel jsem po cestě, jako bych pospíchal do nějaké časné práce. Vtom jsem uviděl první neobsazený vstup a okamžitě odbočil. Ale spleť jsem se a ocitl se rovnou uprostřed zabraného území.

Všichni jsme se strašně lekli.

Pod vrkami, jejichž vychýlené zkroucené kmeny a obnažené kořeny vytvářely nad vodou ponurou spleť, v níž kotvilo pár nepoužívaných pramic, se rozložil mladý rybářský pár.

Muž i žena byli oblečeni do maskáčových kalhot, parek a čepic. Vypadali jako tlustí vojáci. V kuželu světla rozsvíceného reflektoru ona na bobku naléva-

la z termosky čaj do plastových kelímků. On seděl u řady prutů a četl v mobilu. V autosedačce postavené na složené plachtě spalo dítě.

Ve vteřině nic z toho ale neplatilo.

Žena ztratila rovnováhu, převálila se na záda a kelímek s vařící tekutinou se jí zvrhnul na ruku a do talíře s obloženými chleby. Rybář upustil telefon, který sjel z břehu a zhasnul někde v černé trávě na kraji vody.

„Ježíšikriste,“ zařvala ona.

„Kurva do prdele,“ zařval on.

Dítě v sedačce se rozeřvalo.

Otočil jsem se a bez slova utekl.

Posezení na břehu jsem vzdal, ponořil jsem se dál do vnitrozemí. Svítalo. Pruh mezi břehem a poli byl zarostlý nahnědlou mlhou, planými růžemi a nízkými špatně rostlými ořešáky. Houštiny obsypané šípky tvořily temně červené lesknoucí se území, jímž se nedalo prodrat. Stál jsem na kraji červeného mračna, v mlze a postupujícím světle. Potom jsem utrl šápek, už měkký a vybledlý, přeshlý nočním mrazem, a vymáčkli si ho do ruky. Červená kůže praskla kolem dokola, tvrdý závěr se odchlípl a zevnitř se vyhrnula trudovitá i mazlavá hmota s ochlupenými bělostnými zrnky. Vyjeda jsem to všechno z dlaně a zrna vyplival. Chutnalo mi to. Snídal jsem dál.

Vtom zakokrhla kohout. A druhý mu odpověděl.

Jako by se v té vteřině přede mnou rozevřel jiný prostor. Skládal se z toho majestátního zvuku, jenž téměř zmizel z mého života, ačkoli býval tak obyčejný. Ze scén, kdy jsme na dvorku za sítání s babičkou podřezávali kohouta a polévali jeho peří vařící vodou.

Z hrozné červené hmoty kohoutího hřebínku a laloků, které se prostoupily s rudými šípky a červeným masem uvnitř šípkových plodů. Rozednívalo se, kohouti chrlili krev a okolo mě hořely červené proudy vzpomínek i přítomné chvíle.

Básnířka Elizabeth Bishopová napsala kdysi o kohoutech dlouhou ódu. Vzdálené kokrhání nazývá „tradičním zvukem“ a říká, že připomíná „praskání mokré svíce“ a že od kohoutího křiku „zahoří celá ves“. Ves chytá od křiku, probouzí se a my zabýváme obrovského barevného kohouta, který vstal z mrtvých. Babička Anežka Burdová kohouta svírá mezi koleny, drtí mu křídla a rukou, v níž drží nůž, škube peří na krku, aby dobře řízla. Potom ho podřeže a nechá vycrčet krev. Mrtvého kohouta položí do škopku a opaří, aby ho oškubala. Anežce nevadí horká voda, nikdy ji nevytlévá, začíná vždycky šklubat hned po spaření. Dere z kohouta peří ve vařící vodě, má ruce až po lokty rudé jako kohoutí laloky a závesy a pára, která stoupá ze škopku, je hustě bílá – z Anežky vidím jenom velké krvavé ruce. Ves chytá od kokrhání, probouzí se a já píšu kohouta, který byl na chvíli vzkříšen. Ten obrovský barevný kohout – jak na něho dopadla horká voda – se podivně otrásl a škopek se zničehonic naplnil jeho umáčenými roztaženými křídly. A mrtvý pták se pomalu – a tak nějak rozpačitě, neochotně; bylo to hrůzné – zvedl a stál. Anežka poděšeně odskočila a taky ztuhla. Sám sebe v té scéně nevidím; ale jsem tam, někde u Anežky, nedýchám. Kohout stál ve škopku, z něhož se kouřilo, kouřilo se i z něj a peří pod vodou bylo černé a podobalo se mokřým

vlasům. Stál a jeho napůl odřezaná krásná hlava se na nás dívala; dokonce i pak, když se zakymácela a jako přelomená padla k hrudi, se kohoutí oko nezavřelo. Vzápětí to všechno sebou praštilo zpátky do škopku s vodou.

Šel jsem cestou podél pole, co zrovna tady kopírovala břeň. Myslěl jsem na „praskání mokré svíce“, jak Elizabeth Bishopová pojmenovala kokrhání kohoutů. To, že vesnice od kokrhání chytne, „zahoří“, jak také řekla, bylo srozumitelné: kohoutí zvuk se přece zdvíhá, stoupá, je jako plamen ohně, který se žene do výšky a hledá, co by pohltit. Ten hlas je čtyřdílný a každá jeho část je jako jeden ohyb stoupajícího plamene. Kohout sám při kokrhání plápolá – a nejen ohnivými barvami peří a hřebínku. Hlava a krk se napnou dopředu, hrud' se nadme. Kohout se zavlní. Jako kdybys pod něho přiložil. Co ale Bishopová myslela „praskáním mokré svíce“?

K některým veršům se čtenář dotahuje dlouho, ale nikdy by se tolik nesnažil, kdyby od prvního přečtení netušil, že to přijde! Kdyby mu od začátku nebylo cosi povědomé. Ještě ničemu nerozumí, ale něco tam je – už to někde viděl, slyšel, zažil. Podobá se to situaci, kdy si na něco nemůže vzpomenout, ale cítí, že to přichází, už je to skoro tady, má to na jazyku. Básně se čtou pravděpodobně proto, aby nastal tenhle zvláštní stav a aby trval co nejdéle.

Kokrhajících kohoutů bývá víc, vždycky jich bývá víc. Jeden zpívá blízko, jeho kokrhání stojí před očima. Ale vzdálenější a velmi vzdálené odpovědi bývají jiné. Daleká kokrhání se perlí v mlze, vzdálenost obrušuje

jejich výšky, které se podobají ržání, a k uchu donáší zpěněný drsný střed. Suchý a teskný, vzpomínáš si? Kohoutí hlasy doléhají v nepravidelných intervalech a z různých hloubek dálky. Právě takhle praská mokrá svíce, k níž se skláníš, když ji zapaluješ v naprostém tichu po dešti. Vzdálení kohouti, kteří jeden po druhém kokrhají, připomínají suchá zapraskání mokré svíčky, po nichž se plamen nerozhoří. Zaškrtnutí sirek, jedné, druhé, třetí, které mokré knot nezapálí. Ale všechno směřuje k tomu, aby oheň vzplanul, ves se rozhořela – a přišlo ráno.

Do šípkových převrhlín vnikaly první paprsky; dala se do mě zima. Keře byly najednou průsvitné a narůžovělé, plné vysokých oranžových stébel. Šípky zbledly. Z řeky, kterou jsem ještě pořád ani nezahlédl, stoupaly bílé cáry.

Co je nového v oddělení hadů?

Často chodím do zoologické zahrady, když je zavřeno, poněvadž znám jednu ošetřovatelku hadů. Jmenuje se Henrieta, je jí přes čtyřicet a mezi herpetology je proslulá, protože se vyzná ve vodních hadech tak jako nikdo jiný v Evropě. Občas jezdí na nějaké výpravy a konference, dochází do nějakých laboratoří nebo něco o vodních plazech sepisuje do amerických časopisů. Hadi ve vodě! Vědecká kariéra! Ale vlastně nevím přesně – ona o tom nikdy nemluví a já jsem líný si to vyhledat.

Schůzky s Henou v zoo začínají vždycky stejně. Když se blížím, už zdálky na mě mává a energicky oběma

rukama nad hlavou ukazuje, abych se odklidil za hadí pavilon, že dorazí. Jdu hned poslušně za pavilon a přemyslím, zda se mám nějak schovávat, nebo ne, jestli jsou neodborné návštěvy mimo návštěvní hodiny v hadím pavilonu zakázané, nebo ne, jestli by Henrieta mohla mít průsvih, anebo ne. A říkám si, že se na to musím přeptat – ale potom zapomenu.

Čekám za oddělením hadů. Mezi vyřazenými zářivkami a terarijnými skly všeho druhu, prorostlými kopřivami a diviznami, mezi igelity od výstelek, uprostřed hromady plastových kýblů od žrádla a vitamínových směsí stojí plastový kontejner jako stůl a dvě rozeschlé židle. Na stole pětilitrová zavařovačka od okurek plná vajglů v dešťové vodě. Je tady vlhko, ale později odpoledne se slunce objevuje a drží až do západu. Občas přeběhne myš, šváb nebo kuře, co pláchli z pěstíren hadí potravy. V některých kýblech roste bazalka a majoránka. A kopr. To si tady pěstují lidé od hadů. Sem chodí na cigáro. Sníst si chleba se šunkou. A koprem.

Henrieta na sebe nikdy nenechá dlouho čekat, přichází skoro hned – ale neřekl bych, že se na mě těší. Přijde. Je tu. Ahoj. Čau, fajn, žes došel, neusmívá se. Na krku si nese hada. Pokaždé jiného. Jeho hlavičku drží v ruce a hladí ji palcem. Ve druhé zapálenou cigaretu.

„Co je to dneska?“ ptám se, jako se ptám pokaždé.

„Linda. Užovka stromová. Vzácnější než my dva dohromady,“ říká Henrieta.

Slunce mírně svítí za oddělením hadů, Hena se opírá o zed', laстно mhouří oči do světla a cigaretu spíš hltá,

než kouří; se zvrácenou hlavou hlasitě vyfukuje kouř. Má přes sebe černou gumovou zástěru a vlasy pečlivě stažené sítkou, protože vlnité rozpuštěné vlasy hady dráždí. Linda je mezitím klidná – trpělivě snáší oblaka dýmu, obtáčí strom Henina krku a každá její šupina v paprscích září jako hnědý drahý kamínek. Henrieta v tuhle chvíli vypadá jako unavená servírka ze zapadlého motorestu, která od života nic moc nechce a ani se nesnaží. Odhání chlapy, těší se na televizi po směně a přemýšlí o nové kerce a o tom, jestli si ji může dovolit. Jenom ten had na krku do obrazu nepatří.

Občas si přesně v těchhle okamžicích představuju, že bychom k sobě s Henou patřili a chodili se za oddělení hadů milovat. Ale hned to přejde. Stejně by to nešlo, když místo korálů nosí mamby a taipany, kterým v zubech žbluňká jed! A navíc – Henrieta je zadaná. Je matkou tří synů, přičemž prvního má s jedním herpetologem, druhého s druhým a ohledně třetího neví, který z těch dvou vědců je otcem, jelikož se mezitím vrátila k prvnímu, ale druhého neopustila úplně.

„Co je nového?“ ptám se.

„Kluci jsou teď u Hynka, příští týden u Honzy. Mám volno. Ale nic se mi nechce,“ odpoví Hena a přivírá oči.

„Myslím na oddělení?“

„Nic. Jedna anakonda nechce žrát, druhá se přežírá a je jí furt špatně. Zmije rohatá se touží pářit a není s kým. Chřestýšovec má celej harém a mohl by to dělat od rána do večera, ale nechce se mu. Umřela nejstarší krajta a jedna červená užovka je na umření. Normální život.“

Opíráme se o oddělení hadů a kouříme. Henrieta potom pomalu rozmotá Lindu, vypustí ji do trávy. Oba se díváme, jak se hnědé hadí tělo s šedo zelenými záblesky vytrácí do suchých vysokých listů a stébel. Užovka je dlouhá, trvá to. Šupinatá kůže a klikatá kresba se rozostřují, zrní, proměňují obrysy. Nevidíme nic, ale něco mizí – a je to jako nekonečná smyčka. Hena se vrací na sál, začínají se roznašet večere, chlapi mají hlad. Čau. Měj se, přijď zas. Neusměje se. Nasedám do auta a zírám před sebe. Slunce za motorestem už nehřeje, ale ještě svítí. Zabouchnu dveře a tiše se rozjíždím. Ve vysoké trávě se zvedá vítr.

Chůje

Listopadový spánek se na mě pořád ještě pokládá buď jako blانيتá křídla motýlic, co se naposledy rozevřou slabému slunci, nebo jako záločky chvojí, které ruka klade na hrob. Několik vteřin před tím, než usnu, se páry modrých křídel a sklizený, umytý hrob propojí v květu hřbitovní macešky. S tímhle opalovým rozpitým květem s varovnou kresbou – obrovským tak, že zakrývá lustr nad mou hlavou – usínám i po letech. Spím.

Nežli všechny dojedou, jsme v domě s babičkou sami. A jsme samé přípravy. Slaměné věncové korpusy vytahujeme z půdy jako zlaté poklady Inků. Z krabic soukáme umělé lilie, jejichž květy jsou zaprášené a připomínají těžký zaslý porcelán, a nevěřícně je potěžkáváme. Rozvinujeme a svinujeme taftové stuh, které se líhnou v přístěncích. Chodíme spolu na

chůj, chvuj, chvoj i chvůjí a slaměným kyticím říkáme nesmrtelky.

Dny před tím, než se do venkovského domu sjedou všechny, budí mě babička v půl čtvrté ráno. Ve tři čtvrtě odjíždí autobus do továrny. Na stole je přichystaná snídaně, kterou mám rychle sníst, a pak jít honem zase spát.

„Proč mě budíš?“

„Musíš jíst.“

„Já se najím, až se probudím.“

„Ať už mi sedíš u stolu!“

„Proč, babi?“

„Aby ti, hochu, svatý nevyhládlí.“

Snídám v kuchyni ve čtyři ráno, aby mi svatý nevyhládlí. Pozítří bude Dušiček. Nízkou místnost osvětluje žlutá žárovka z rádia a oheň prosvítající dvířky u kamen. Venku je tma, babička odešla. Dnes vím i vidím, jak báječný byl ten její praštěný plán!

Ani se nehnu od stolu ve velkém prázdném domě, a přesto mám před očima barevné zátrpyty v alkovnách, jizbě i na dvorku, slyším celou půdu a rozeznávám na ní šramoty myši, koček, zlodějů s fialovou rukou a sov s širokánskými křídly. Ze zahrady sem přicházejí neznámí lidé, celý malý zástup, a tlačí se u venkovních dveří, které babička našťestí přimkla. Nad kamny se pohupují černé nadýchané svazky slamének a slepice v kurníku kvokají ze spaní, probouzejí se na jedno oko a na druhé hned usínají, zatímco jejich kohout leží ve škopku v kolně, aby odležel. Uzrál na hřebínek. Když se podle rozkazu vracím zpátky do ložnice do postele, cítím, že za mnou někdo stojí, jde,

je – ledovou chodbou skoro běžím. Ale jakmile za sebou nechám hromadu nastříhané chůje, vedle níž stojí dva bílé plechové kýble plné vody, kterou babička ráno napumpovala, vím, a celý dům se mnou, že jsem unikl. „Vo fous,“ říká se po rozlehlém prázdném domě, když s hlavou pod peřinou usínám podruhé. Ve dvou vrchovatých kýblech se zračí chvoj.

Sny z druhého spánku bývaly dva, bílý a černý, a opakovaly se pořád dokola. V prvním jedu na Kozákov na acháty. Sám. Matka mi to zakázala, babička se zhrozila, ale já utíkám z domu a vydávám se na kamenářskou výpravu. Kopec je na dohled, ale ztrácím se na autobusovém nádraží, bloudím po nástupišťích, nasedám do špatných autobusů, vystupuju na podivných místech, mluvím s řidiči a pasažéry, kteří radí a ukazují směr. Kopec Kozákov se nepřibližuje. Vyrážím k němu pěšky přes prázdné pole. Ale pole v okamžiku zarůstá vysokou kukuřicí, a když se z ní vymotá, ocitám se před naším domem a od matky se dozvídám, že jsem utekl před rokem a že babička mi umřela. Jak jsem to jenom mohl udělat? „Do domu už nesmíš,“ říká matka.

Černý sen neměl děj: vítr, vysoká stěna lesního vývratu s kořeny a lesklou hlínou, ve které se třpytí vyleštěné acháty. Achátové maso, barevné vrstvy. Jsou tu stovky kamenů. Některé vsazené v hlíně, jiné visí na vlákněch odkrytých kořenů. A další jen lehce uchycené v kořenové spleti. Prší. Řezy v dešti září. Hrnů acháty do pytle, odtrhávám z podloží, po trsech, plnými hrstmi. Kameny o sebe tlumeně třaskají. Bramborový pytel je napěchovaný.

Spím.

Po probuzení se dům rychle zaplní. V troubě se peče dušičkový kohout. Babička přikládá.

„Jano, osolila bys toho kohouta? Jsem celá od uhlí,“ volá.

„Maminko, já teď nemůžu. Řekni Miládce.“

„Milado, pošlíš kohouta? A podlej ho prosím tě. Mám ruce od uhlí.“

„Anežko, přece víš, že povlíkám. Růža nemůže?“

„Ne, Růža nemůže,“ usadí všechny Růža. „Růža se, dámy, konečně koupe, poslední ze všech jako pokaždý. Celej boží den dělám věnce. Mohly byste mi dát laskavě aspoň pět minut pokoj?“

„Ančo, nech toho žehlení a pojď mi pomoct do kuchyně,“ nevzdává to babička.

„Vždycky já,“ šeptá mi babiččina nejmladší sestra Anna, s níž na žehlicím prkně zrovna dlouze probíráme mou chudičkou mineralogickou sbírku. „Odkak živa vždycky já. Mě si každé najde! Ale máš to moc překrásný.“

A pospíchá osolit kohouta.

Navečer se v celém domě rozestýlá. Miládka po pokojích roznáší v lopatce žhavé uhlíky. Do peřin a tvrdých polštářů, povlečených dek a podhlavníků sálá trojice naložených kamen. Hluboká lůžka stejně zůstávají studená. Spím v manželské posteli mezi babičkou a matkou. Jako v jámě. Na rozkládacím gauči ve vedlejším pokoji se pečlivě odstrojuje Miládka. Také dveře do přístěnku jsou otevřené – tam, až vzadu za zástěnou, spí Růžena. Anna si odestlala v kuchyni, ale přijde se ještě ohřát k Miládce. Je mi strašná zima.

Potom naráz zhasnou všechna světla. A ženy ve tmě začnou mluvit. Plánují, dohadují se, stěžují si, vyprávějí. Růža se v přístěnku s hekáním zvedá a tápe do koupelny, odkud se vzápětí ozve prudké črčení moči. Mluví a mluví, jedna přes druhou, usínám. Hluboko v noci se probouzím vedrem, propocení. Obracím polštář i peřinu, nepomáhá to. Ležím na zádech, zasouvám ruce hluboko pod matčin a babiččin polštář a hledám chladnější místa. Pozoruju strop, temnější skvrnu, která zakrývá lustr nad mou hlavou. Skvrna není černá, promodrává a občas v ní fialově zasvitne. Ženy okolo mě se převalují z boku na bok, střídají polohy a vzdychají, sípají a pohvizdují. Babička chrápe. Matka vedle mě mluví ze spaní a z jejího těla vychází hrozný žár. Odtahuju se. Avtom mi za zády promluví ze spaní i babička – a mně se zdá, že matce správně odpovídá. Rozmlouvají spolu až do rána. Usínám pozdě. Už se rozednívá.

Jsmo na hřbitově. Klečím na jednom z našich hrobů a kladu zálomy smrkové chůje na ostříhaný hrobový záhon. Jeden zálomek vedle druhého v nekonečných řádcích. Pravidelně – počítám si to – měním jejich směr a pod rukama mi zůstává jehličnatá kostkovaná látka. Dovedu i křížkový chvojový steh, který protkávám tújím. A někdy bleskurychle střídám rub a líc větviček – moje milovaná prateta Anička tomu vzoru říká chůjový manšestr. Klečím na hrobě, pokládám chvoj a koutkem oka vidím, jak Anežka, Anna, Miládka, Růža a matka přestaly s věnci a mytím a dívají se na mě, usmívají se, pokyvují hlavami a oceňují mě. „Máš to moc překrásný,“ řekne Anna.

Nadační fond
Pramen Luhačovice
Pramen Luhačovice
Foundation

www.pramenluhacovice.cz

THIENEN * SERÉNYI
SPRÁVA MAJETKU THIENEN - SERÉNYI S.R.O.

Petr Borkovec
Chůje

ARCHA
Δ R C H Δ

www.nakladatelstviarcha.cz

Nadační fond Pramen Luhačovice

Nadační fond Pramen vznikl za účelem podpory rozvoje otevřené občanské společnosti v Luhačovicích a okolí. Kromě jiných aktivit pořádá na zámku Luhačovice literární rezidence a vydává drobná díla vzniklá v rámci rezidenčního pobytu. Fond tak navazuje na tradici působení významných spisovatelů, básníků a jiných umělců v Luhačovicích.

Nadační fond
Pramen Luhačovice
Pramen Luhačovice
Foundation

THIENEN * SERÉNYI

SPRÁVA MAJETKU THIENEN - SERÉNYI S.R.O.

ARCHA
Δ R H Δ

Edice
literární
rezidence
Luhačovice

**Petr
Borkovec**

Chůje

Petr Borkovec (*1970) je básník a spisovatel na volné noze, překladatel poezie a publicista. Jeho básně byly přeloženy téměř do všech evropských jazyků. Sám překládá převážně z ruské poezie 20. století. Od roku 2005 je zaměstnán v nakladatelství Fra v Praze jako redaktor poezie a dramaturg kavárny téhož nakladatelství, v níž organizuje autorská čtení. Od roku 1994 žije v Černošicích u Prahy, kde společně s přáteli v roce 2011 založil neziskovou iniciativu – klub Ferenc Futurista: klub-kavárnu-bistro-malý sál v jednom, kde se hosté cítí jako doma a zároveň jsou překvapováni uměním. Do Luhačovic přijel dokončit svou čtvrtou prozaickou knihu.